

מטעמי תורת זילים

פרשת בלק – שליחויות המלאכים

כאשר בלעם בן בעור הלך עם שרי מואב לקלל את ישראל, ה' יתברך שלח מלאך למונעו שנאמר "וַיִּקַּם בְּלַעַם בַּבֶּקֶר וַיַּחְבֵּשׁ אֶת אֶתְנֹו וַיִּלְךָ עִם שָׂרֵי מוֹאָב: וַיַּחַר אֶף אֱלֹקִים כִּי הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְיַצֵּב מִלְּאֲדָה ה' בְּדֶרֶךְ לִשְׁטֹן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל אֶתְנֹו וּשְׁנֵי נַעֲרָיו עִמּוֹ" (במדבר כב, כא – כב). מלאך ה' הפריע לאתון שלוש פעמים, וגרם לה בתחילה לנטות מהדרך אחר כך לחוץ את רגלו של בלעם אל הקיר ובסוף לרבוץ במקומה, עד אשר ה' פקח את עיניו של בלעם והוא הבחין במלאך ה' שנאמר "וַיַּגֵּל ה' אֶת עֵינָיו בְּלַעַם וַיֵּרָא אֶת מִלְּאֲדָה ה' נָצַב בְּדֶרֶךְ וַחֲרָבוֹ שֶׁלְפָנָה בְּיָדוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפְיוֹ" (במדבר כב, לה).

ויש להבין, כיצד פועלת אותה הנהגה עולמית אשר בה מלאכי מרום נעשים שליחים של ה' יתברך על מנת לדבר ולפעול בין בני האדם?

המלאכים עושים שליחויות בארץ כפי מה שנגזר במרומים

המלאכים הרוחניים נקראים בשם 'מלאכים' כפי שנקראים השליחים (ויליקוטי הלכות: לר' נתן חושן משפט א' הלכות שלוחין ב אות ז) **שהם בשר ודם**. כך נאמר **אצל יעקב אבינו** ששלח שליחים בשר ודם אל עשו אחיו "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מְלָאכִים לִפְנֵי עֹשֵׂוֹ אָחִיו" (בראשית לב, ד) (בראשית רבה' פרשה פה, ד לפי תנא קמא. אמנם ראה ברשי"י בראשית לב, ד שהיו המלאכים רוחניים ממש עפ"י חכמים במדרש). וכן אצל **משה רבינו** כאשר הוא שלח שליחים אל מלך אדום בבקשה לעבור בארצו "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מְלָאכִים מִקִּדְשׁ אֵל מֶלֶךְ אֲדוֹם כֹּה אָמַר אֲחִיךָ יִשְׂרָאֵל אֵתָהּ דְּעַתָּה אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְּאֲתָנִי" (במדבר כ, יז). כך נקראו גם השליחים ששלח **בלק בן ציפור אל בלעם**, שנאמר "וַיִּשְׁלַח מִלְּאֲדָה אֵל בְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל הַנֶּהָר אֲרָץ בְּנֵי עַמּוֹ לְקַרְאָ לֹאמֹר הִנֵּה עִם יָצָא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה קָסָה אֶת עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמֶּלִי: וְעַתָּה לְכָה נָא אֲרָה לִי אֵת הָעָם הַזֶּה כִּי עֲצוּם הוּא מְמַנִּי אוֹיֵל אוֹכֵל נֶכֶה בּוֹ וְאֶגְרָשׁוּנּוּ מִן הָאָרֶץ כִּי דַעֲתֵי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרָךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר וְיֵאָר" (במדבר כב, ה – ה).

ישנן מטרות שונות לשליחויות המלאכים. יש מלאכים שמסייעים לבני האדם אשר באים להיטהר, יש מלאכים שעושים אותות וניסים בעולם, יש שנמצאים בעולם על מנת להשגיח על מעשי בני האדם בשביל להעיד עליהם לפני בית הדין של מעלה, ויש מלאכים שתפקידם לשמור את בני האדם מהסטרא אחרא ומנזקי העולם בדרכים שהם הולכים (וזהו פרשת פקודי דף רנב ע"א ד"ה מנהון לנטרא 'היכלות דקדושה') וכמו שאמר ה' לישראל בכניסתם לארץ "הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ מִלְּאֲדָה לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרָךְ בְּדֶרֶךְ וְלְהַבְיֵאֲךָ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְלַתִּי" (שמות כג, ט). אך מכל מקום ה' יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית בכל עת, אף שהשליחויות עצמן נעשות על ידי המלאכים. **לכן אפילו שהם שולח מלאך לעשות איזה דבר באיזה מקום – הרי שגם הוא עצמו נמצא שם** (ויליקוטי הלכות: חושן משפט א' הלכות שלוחין ד אות ה. ועיי"ש טעם שליחת המלאכים).

כאשר הקב"ה גוזר גזירות על העולם הוא מיד שולח מלאך לעסוק בדבר שנגזר (סודי רו"א' לר' אלעזר מגרמזיזא פרק 'הלכות המלאכים' דף ג' ד"ה 'שמעתי במלאכים'), כגון המלאך שנשלח להושיע את ישראל במצרים שנאמר "וַיִּנְצַעֵק אֵל ה' וַיִּשְׁמַע קִלְנוֹ וַיִּשְׁלַח מִלְּאֲדָה וַיִּצְאָנוּ מִמִּצְרָיִם" (במדבר כ, טז) (רמב"ן שמות ג, ט). וכך הוא בכל מה שנעשה על פני הארץ, שהכל נעשה על ידי מלאכים ובגזירת עליון שעליהם. **ומלאכים שנשלחים לארץ לא מוסיפים לעשות קטנה או גדולה בשליחותם, אלא רק לאחר שחוזרים ומתייצבים לפניו יתברך והוא מצווה אותם לשוב ללכת לארץ ולעשות את שליחותו** (ויקראטי פרשת ויצא ד"ה ויצא יעקב מבאר שבט), **אז הם יורדים שוב לעולם הזה במסירות נפש**, בשליחותו של מקום (עפ"י 'תפארת שלמה' לשבועות סוף ד"ה וילכו שניהם יחדיו) **ועושים את שליחותם במהירות עצומה לפי חפצו של ה'** כפי שנאמר "הַשְּׁלַח אֶמְרָתוֹ אֲרָץ עַד מְהֵרָה יִרְוַץ דְּבָרוֹ" (תהלים קמז, טו) (סודי רו"א' פרק 'הלכות המלאכים' דף ב' ד"ה ויש בכל רקיע).

אזיר העולם מלא במלאכים שלוחים הפורחים וטסים להביא גאולות וישועות על בני אדם השרויים בצער, ורפואות ותרופות לבני אדם המוטלים בחולי, ולהשפיע ברכות וכל טוב למי שנגזר עליו טובה. **יש מהם שרצים ונשלחים לפעול נסים ונפלאות בעולם, ויש להיפך שנשלחים לפעול דינים וגזירות קשות חס ושלום**. כגון שרץ ונמחר לפעול דין הנגזר על אדם לקבל עונשו על הים או רץ ונמחר לפעול דין לאיזה הולך דרך – כל אחד כפי המקום שנגזר עליו פורענותו, והרבה שלוחים למקום ברוך הוא (ויסוד 'יוסף' לר' יוסף מדובנא רבו של מחבר 'קב הישר' פרק מט ד"ה וכל אזיר עולם מלא). **ומלאכים אלו זריזים ומהירים בשליחותם כהרף עין** (פענח רז"א פרשת וירא ד"ה ויקרא אליו מלאך) **ואין להם רגע אחד פנוי**, לפי שתדיר הם עושים מלאכתם ונמהרים בשליחותם על מנת לעשות שליחות אחרת (סודי רו"א' פרק 'הלכות המלאכים' דף ב' ד"ה ויש מלאכים). **הם לא מוסיפים בעשייתם ולא גורעים מדעת משלחם** (תפארת יהונתן' פרשת ואתחנן ד"ה ועשית הישר והטוב) **ועושים את שליחותם באיזה מזל, יום ורגע מסוים** (תיקוני הזוהרי' תיקון נז דף צא ע"ב ד"ה ולכל שליחותא).

ישנם מלאכים שמדרגתם גבוהה יותר מכל שאר המלאכים, **שמותיהם של אלו קבועים** (ישער הפסוקים' להארי"י ז"ל פרשת וירא ד"ה והנה סדר מעלתם) **ואינם מתחלפים בעולם, כגון מלאך מיכאל וגבריאל ומטטרון וסנדלפון** (ספר 'ציוני' לרבינו מנחם ציוני פרשת וישלח ד"ה ויאמר שלחני). **וישנם מלאכים ששם משתנה כפי שליחותם** (ישער הפסוקים' להארי"י ז"ל פרשת וירא ד"ה והנה סדר מעלתם) **וכפי פעולת הנס שעושים** (תיקוני הזוהרי' תיקון נז דף צא ע"ב ד"ה דהכי אשכחנא). וזה מה שאמר המלאך למנוח אביו של שמשון "וַיֵּאמֶר לוֹ מִלְּאֲדָה ה' לְמָה זֶה תִּשְׁאַל לְשִׁמִּי וְהוּא פְּלֵאִי" (שופטים יג, יח), "וְהוּא פְּלֵאִי" – כלומר הוא מכוסה ותמיד משתנה, ואין ידוע למה משתנה היום (רש"י שופטים יג, יח) **כי הוא תלוי בפעולות הנסים** (תיקוני הזוהרי' תיקון נז דף צא ע"ב ד"ה דהכי אשכחנא) **שאנו עושים** (צבור המור' פרשת נשא ד"ה ולפי שמנוח היה). **כמו כן יכולים המלאכים להיקרא גם על שם מקום קבלתם** (מאירת עינים' לר' יצחק דמן עכו פרשת משפטים ד"ה ויהנה כאשר המלאך) **או על שם משלחם**, כפי שנאמר "וַתֵּאמֶר דְּבָרָה אֵל בְּרַק קוֹם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן ה' אֶת סִינְיָא בְּיָדְךָ הַלֵּא ה' יָצָא לְפָנֶיךָ" (שופטים ד, יז), "הַלֵּא ה' יָצָא לְפָנֶיךָ" – הכוונה למלאך שנקרא 'ה' כשמו של מי ששלחו (מאירת עינים' לר' יצחק דמן עכו פרשת בא ד"ה ואל על ידי שליח).

כל מלאך שיוצא לשליחות, צריך ללכת במסלול המיועד לו באוויר העולם, כי הקב"ה מחלק את 'האזורים' לכל מלאך ומלאך, ואין אחד נכנס בגבול חברו. לכן אם אדם הרס את קירות ביתו ובנה מחדש, אין לו לשנות את מיקום החלונות מהמקום שהיו בו קודם, **כי יש בזה סכנה לפי שהמלאכים שהיו עוברים דרך אותם החלונות כועסים בעבור שהם צריכים כעת להקיף**. וכן הסכנה היא גם מצד השדים שהורגלו בכניסתם שם ועתה שינו דרכם, **והם יכולים להזיק חלילה** (מדרש תלפיות' ענף א' ערך 'אתון בלעם', ספר חסידים' סימן תתשמ) **לכל הדורים בבית עד כדי סכנה לחייהם** (ספר חסידים' סימן תסא). **מטעם זה גם צריך להיזהר לא לסתום לגמרי חלון או פתח שיש בבית, אלא להשאיר בו חור כלשהו** (צוואת ר' יהודה החסיד אות כ), 'בן איש חי' שנה ב' פנחס אות יז בשר 'יהודה החסיד). כעין זה היה עם בלעם, שכאשר ראתה האתון שלו את המלאך היא ניסתה לזוז מהדרך – פעם נטתה הצידה, פעם לחצה את רגלו אל הקיר ופעם רבצה במקומה – כי היא הבינה שהיא מפריעה ב'מסלולו' של המלאך (ספר חסידים' סימן תתשמ), מדרש תלפיות' ענף א' ערך 'אתון בלעם'), **ובמעשיה אלו רצתה האתון לאפשר למלאך ה' לעבור במקום בו נגזר עליו** (מעבד יבוקי' מאמר שפתי צדק פרק כו ד"ה וטעם מנהגו).

מלאכי רחמים לא עושים שליחות של מלאכי דין וכן להיפך

לה' יתברך יש בשמים מלאכים ימניים של רחמים ויש מלאכים שמאליים של דין, וכל אחד מהם ממונה על עבודתו ועל משאו. וזה הסדר והתיקון אשר סידר ה' יתברך שמו להנהיג את העולם כרצונו. ולעולם האל יתברך שולח מלאך רחמים בשליחות של רחמים ומלאך דין בשליחות של דין (כתם פז' לר' שמעון לבאי מחבר הפיוט 'בר יוחאי' על זוהר פרשת וירא דף קיט ד"ה צוה ישועות יעקב וד"ה ודע כי מה). ולזה היה מתפלל דוד המלך ואומר "אֲתָהּ הוּא מְלַכֵּי אֱלֹקִים צְוָה לְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב" (תהלים מד, ה), "צְוָה לְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב" – כלומר צוה על העולם שכאשר יישלחו 'שליחים' לישראל הם יהיו מלאכים מצד הרחמים (זוהר פרשת וירא קיט ע"ב ד"ה צוה ישועות יעקב) שהיא מדתו של יעקב אבינו (כתם פז' על זוהר פרשת וירא דף קיט ד"ה צוה ישועות יעקב) ולא מצד הדין (זוהר פרשת וירא קיט ע"ב ד"ה צוה ישועות יעקב). ואז שליחים אלו יקראו בשם "ישועות" (כתם פז' על זוהר פרשת וירא דף קיט ד"ה צוה ישועות יעקב).

וזה מה שאמרו רבותינו כי כל מלאך עושה שליחות אחת בלבד ואין מלאך אחד שעושה שתי שליחויות (בראשית רבה ג, ב, 'זוהר' פרשת חיי שרה - מדרש הנעלם דף קכו ע"א ד"ה אמר רבי יהודה) בבית אחת (זוהר' פרשת חיי שרה דף קכו ע"א ד"ה אמר רבי יהודה' מדרש הנעלם). והכוונה היא שאין מלאך של דין עושה שליחות של רחמים (זוהר פרשת וירא דף קיט ע"א - קיט ע"ב ד"ה ויהי אחר הדברים, 'רבינו בחיי' פרשת וירא ד"ה וישא עינו וירא, 'רקנאטי' פרשת בראשית ד"ה ויצר ה' אלקים, ולא מלאך של רחמים עושה שליחות של דין (זוהר פרשת וירא דף קיט ע"ב ד"ה צוה ישועות יעקב, 'רבינו בחיי' פרשת וירא ד"ה וישא עינו וירא, 'רקנאטי' פרשת בראשית ד"ה ויצר ה' אלקים), אבל מלאך של דין יכול לעשות שתיים או יותר שליחויות של דין, וכן מלאך של רחמים יכול לעשות שתיים או יותר שליחויות של רחמים (רבינו בחיי' פרשת וירא ד"ה וישא עינו וירא, 'רקנאטי' פרשת בראשית ד"ה ויצר ה' אלקים) בפעם אחת (ראה ביכתם פז' על זוהר פרשת וירא דף קיט ד"ה ודע כי מה" על מקרים יוצאי דופן. עיי"ש).

מטעם זה נשלחו לבלעם שני מלאכים שונים. המלאך הראשון שאמר לו ללכת עם שרי מואב היה מלאך אלקים ממדת הדין אשר נשלח בכדי לפתותו, כפי שנאמר "וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם לַיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם לְקַרְא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לֵךְ אִתָּם וְאֵד אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אֶדְבָר אֵלֶיךָ אֲתוֹ תַעֲשֶׂה" (במדבר כב, ט). ואילו המלאך השני שנשלח אליו כאשר הוא הולך בדרך זה היה מלאך ה' ממדת הרחמים, שעמד לבלעם לשטנו על מנת שלא יאבד בלעם במעשיו, כי אין ה' חפץ במיתת הרשעים. ועל המלאך הזה נאמר "וַיִּתְּצֵב מֵאֲחֵי ה' בְּדֶרֶךְ לְשֹׁטְן לֹו וְהוּא רָכַב עַל אֲתוֹ וַיִּשְׁגֵי וַיַּעֲרֹו עִמּוֹ: וַתִּרְא הָאֲתוֹן אֶת מֵלָאךְ ה' נָצַב בְּדֶרֶךְ וַתַּחַרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וַתִּטַּח הָאֲתוֹן מִן הַדֶּרֶךְ וַתִּלָּךְ בְּשֶׁדָה וַיִּפֹּד בְּלַעַם אֶת הָאֲתוֹן לְהַטִּיחָהּ הַדֶּרֶךְ" (במדבר כב, כב - כג) (צירוף המור' פרשת בלק ד"ה אבל כפאן הראה. אמנם ראה בזוהר פרשת וירא דף קיט ע"ב ד"ה ויהי אחר הדברים).

לכן גם באו שלושה מלאכים לפני אברהם אבינו (ראה בראשית יח, ט) כל אחד למטרת שליחות אחרת. המלאך מיכאל בישר על הולדת יצחק והסתלק, המלאך גבריאל נשלח בכדי להפוך את סדום, ומלאך רפאל הביא רפואה לאברהם אבינו ואחר כך הלך להציל את לוט (בראשית רבה ג, ב, רש"י בראשית יח, ב ד"ה ותנה שלושה). ומה שהיה יכול המלאך רפאל לעשות שתי שליחויות – רפואה והצלה, זה משום ששני שליחויות אלו נחשבות 'רחמים' (רבינו אפרים על התורה' פרשת וירא ד"ה כי משחיתים אנונו). ובכלל זה מה שהמלאך רפאל היכה את אנשי העיר סדום ב"בספגני" יחד עם המלאך גבריאל כפי שנאמר "וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הַכּוֹ בְּסַפְגָּנִים מִקֶּטָן וְעַד גָּדוֹל וַיִּלְאֹו לְמַצָּא הַפֶּתַח" (בראשית יט, יא) שהיה נחשב למלאך רפאל כשליחות אחת ביחד עם הצלת לוט (פענח רזא' פרשת וירא ד"ה יחכו בסגורים).

אמנם במהלך שליחותם בסדום חרגו המלאכים גבריאל ורפאל, וכל אחד נכנס בתחום חברו. רפאל נכנס בתחום גבריאל כפי שאמרו בלשון רבים "כִּי מִשְׁחִיתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה" (בראשית יט, ט). וכן גבריאל נכנס לתחום רפאל כפי שנאמר בלשון רבים "וַיִּתְמַהֲמַה וַיַּחְזֹקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וַבְּיַד אֲשֶׁתוֹ וַבְּיַד שְׁתֵּי בָנָתָיו בְּחֻמַּת ה' עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיִּנְחָהוּ מִחוּץ לְעִיר" (בראשית יט, טז), כלומר ששניהם ביחד עסקו בהצלת לוט למרות שהיה זה רק מתפקידו של המלאך רפאל. ובעצם החריגה מתפקידם היה שמץ של גאווה (מגלה צפונות' חלק א' פרשת וירא בסוף ד"ה במדרש כי משחיתים). בנוסף הם פגמו בזה שגילו את מטרת בואם לסדום שהיא השחיתות המקום. לכן שניהם נדחו ממחיצה של מעלה למשך מאה שלושים ושמונה שנה (בראשית רבה ג, ט), עד שבא יעקב אבינו ואותם שני המלאכים ליוו אותו עד קצה תחום ארץ ישראל, ולא רצו לצאת לחוץ לארץ לפי שאינו 'במחיצתם'. ונמצא בזה שחזרו בהם מלהיכנס לגבול השני – לכן יכלו אז לעלות בחזרה למעלה (מגלה צפונות' חלק א' פרשת וירא בסוף ד"ה במדרש כי משחיתים).

שליחות מלאכים נמשכת עד שבעה ימים כדי שיוכלו לשוב למרומים

המלאכים שיורדים לעולם הזה, יכולים לשהות בו עד שבעה ימים ברצף, ובתוך זמן זה הם צריכים לחזור למעלה. ואם הם לא יחזרו עד אז, הרי ששוב לא יוכלו לעוף ולחזור למקומם למעלה והם יתעכבו בעולם הזה (זוהר חדש' ספר רות דף צט ע"א ד"ה אינון דאתערבו). כך היה עם שני המלאכים שנפלו מן השמים, עז"א ועז"ל, ששהו בעולם הזה יותר משבעה ימים וכבר לא יכלו לחזור למקומם למעלה (ישער מאמרי רז"ל להארי"ז ז"ל דף מג ד"ה ויהנה ענין לבוש המלאכים. וכן נראה מ'זוהר חדש' רות דף צט ע"א סוף ד"ה אינון. וראה 'מאמר חקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק ד פרק יב שלפעמים עז"א נקרא שמחזאי"ו). וכשיצא אליעזר העבד בשליחות אברהם אבינו לחפש ליצחק אשה, אברהם הבטיח שמלאך ה' ילווה אותו כפי שאמר "ה' אֲשֶׁר הִתְּהַלַּכְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח מֵאֲחֵי אֲתָךְ וְהַצִּילְתָּ דַרְכָּךְ וְלִקְחַת אִשָּׁה לְבְנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי" (בראשית כד, מ) (ויומר אברהם לר' אברהם פלאגי מערכת המים אות תקח). ואכן ליווה אותו מלאך כדי לשמור עליו בדרך, וכן מפני לבן שלא יהרגו וגם כדי לעשות לו קפיצת הדרך. וזה בנוסף לעוד מלאך שבא להוציא את רבקה ולהסיר את 'המונעים' כמו בתואל אביה שביקש לעכבה (ישמו אברהם לר' אברהם פלאגי מערכת מ' ערך מלאכי עליון ח אות ד"ה מלאכים).

לכן בשעה שאחיה ואמה של רבקה אמרו לאליעזר "תִּשָּׁב הַנֶּעֱר אֲתָנוּ גָמִים אוֹ עֲשׂוֹר אַחַר תִּלָּךְ" (בראשית כד, נח), ענה להם אליעזר "אֵל תִּאָּחֲרוּ אֲתִי וְה' הַצִּילְתִּי דַרְכֵי" (בראשית כד, נט) והתכוון שהתקיימה ההבטחה שמלאך ה' יהיה עמו ומלאך זה לא יכול לשהות יותר משבעה ימים בארץ (ויומר אברהם לר' אברהם פלאגי מערכת המים אות תקח). וכן כאשר בא גבריאל המלאך לפני יהושע לעזור לו במלחמות נאמר "וְהָיָה בְּהִיּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בְּיַרְחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא וְהָיָה אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדוֹ וַתַּחַרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּלָּךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אֲתָהּ אִם לְצָרְנוּ: וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אֲנִי שָׂר צָבָא ה' עִתָּה בְּאֲתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל פְּנֵי אֲרָצָה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדָנִי מְדַבֵּר אֶל עַבְדּוֹ" (יהושע ה, יג - יד). מלאך זה היה יכול לשרות בארץ ולסייע ליהושע וישראל רק עד תום שבעה ימים, ואם היה מתעכב יותר לא היה יכול לעלות שוב למעלה (ארבעה חרשים' פרק ו' קטאת אפרים דף יז ע"א ד"ה ובא"י י"ל דאיתא במגיד).

מטעם זה יהושע התחיל בכיבוש יריחו מיד לאחר התגלות המלאך לפניו, ועשה הקפות סביב העיר במשך שבעה ימים. בכל יום הקיף את יריחו פעם אחת וביום השביעי השכים והקיף שבע פעמים ועל ידי זה נפלו שבעת החומות של יריחו שנאמר "וַיִּנְצְבוּ אֶת הָעִיר בַּיּוֹם הַשְּׁנִי פְעַם אַחַת וַיִּשְׁבּוּ הַמַּחֲנֶה כֹּה עָשׂוּ שְׁשֵׁת יָמִים: וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיִּשְׁכְּמוּ כְּעֵלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּנְצְבוּ אֶת הָעִיר כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה שְׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיּוֹם הַהוּא סָבְבוּ אֶת הָעִיר שְׁבַע פְּעָמִים" (יהושע ו, יד - טו). וכך נפלה יריחו טרם שהושלמו שבעה ימים שלמים מעת שירד גבריאל המלאך, והוא הזדרז לחזור למרומים כדי שלא יאלץ להישאר בארץ (ארבע חרשים' פרק ו' קטאת אפרים דף יז ע"ב ד"ה ויובן כשראה המלאך). העיר יריחו שנפלה נבנתה על בנין 'הקליפות', מטעם זה היא היתה עיר קשה וכיבושה היה שקול לכיבוש כל הארץ. יושבי הארץ עשו לה שבע חומות כדי להחליש את שבעה היכולות הקדושה ולהגביר את הטומאה, והיא היתה כולה מלאה שְׂדִים ורוחות רעות שנטמאו בהם תושבי יריחו בחייהם (ארבע חרשים' פרק ו' קטאת אפרים דף יז ע"ב ד"ה ויובן כשראה המלאך).

אחרי שישאל כבשו את יריחו היתה ארץ ישראל כבר כבושה לפניהם. ולכן ישראל לא היו צריכים יותר את עזרת גבריאל המלאך, כי אחרי שהוא עזר להם בכיבוש העיר יריחו והחליש את הטומאה שהיתה שם, אז בקלות יהושע וכל הבאים אחריו יכלו להכרית את יושבי הארץ (ארבע חרשים) פרק ו' קנאת אפרים דף יז ע"א ד"ה 'ובא"א י"ל דאיתא במגיד אפרים' ביישוב דברי הרמב"ן מול הוזהר). ולא רק שהם כילו את גופם של יושבי הארץ אלא אף הכריתו את נשמותיהם מהעולם הבא כמו שנאמר "ויקה יהושע את כל הארץ הקרה והתגב והשפלה והאשדות ואת כל מלכיהם לא השאיר שריד ואת כל הנשמה החרים" (יהושע י, ט) וכן ישראל עשו נקמות גדולות באיבוד האויבים אשר בארץ בכל ימיני נקמה' מחודשים כמו שנאמר "וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים עד עזקה וימתו" (יהושע י, יא), ואף באובדן המלכים היתה מדת הדין מתוחה להאבידם בגוף ונפש מה שלא נמצא כן במלחמות שעשה משה עם סיחון ועוג, שבהם לא הזכיר הכתוב אלא רק את אובדן הגופות כמו שנאמר "החרם כל עיר מתם הנשים והטף" (דברים ג, ו) (רבינו בחיי שמות כג, כ ד"ה 'ידעת הרמב"ן בשם הרמב"ן).

יש מלאכים שנראים בעת שליחותם מלובשים בתוך גוף כבני אדם

חלק מהמלאכים המגיעים לארץ נראים כמראה אנשים עם גוף ועליהם נאמר "ועוף ועוף על הארץ" (בראשית א, ט) כלומר שהמלאכים הללו מעופפים ומתלבשים בארץ בגוף גשמי (וזהר פרשת בראשית דף לז ע"א – ע"ב ד"ה 'ועוף ועוף') התלוי בסוג שליחותם, וממש כמו שהנשמה נכנסת בגוף האדם (וימהר אברהם מערכת המים אות תקיד ד"ה 'מלאכים' בשם ספר ידע' משה) כך גם הם נכנסים בגוף (ילקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת בראשית ד"ה 'והנה באדם'). ויש מלאכים אלו צער בזמן שהם מתלבשים ב'גוף' (יחסד לאברהם' מעין ראשון נהר כח), אך אם אותם המלאכים לא היו מתלבשים בלבוש הזה שהוא כעין גשמי, לא היה העולם יכול לסובלם ולא היו המלאכים יכולים להתראות ולהתגלות (וזהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה 'ואי תימא, וזהר פרשת בהעלותך דף קנב ע"א ד"ה 'תא חזי'). ומטעמים אלו גם מלאך המוות מתלבש ב'גוף', שהרי כל בני האדם סופם למיתה והם צריכים לו (עפ"י וזהר פרשת נשא קכו ע"ב ד"ה 'ואי תימא הא'). ומכל מקום, גוף זה של המלאכים הוא זך ודק מן האוויר ומקפץ ממקום למקום כחפצו (סודי רזי"א לר' אלעזר מגרמיזא הלכות המלאכים דף ג' ד"ה שמעתי).

כיון שאותם מלאכים מתלבשים בגוף שהוא לא לגמרי גשמי (יחסד לאברהם' מעין ראשון סוף נהר כח) אז הם נראים דווקא לאלו שנשלחו אליהם (ירקנאטי' על התורה פרשת וירא ד"ה 'וישא עיניו, עפ"י וזהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה 'זקיף בר נש'). וזה דומה לאדם שלפני פטירתו רואה את מלאך המוות שכולו מלא עיניים ולבושו אש לוהט, על אף ששאר הסובבים בחדרו אינם רואים אותו (וזהר פרשת נשא דף קכו ע"ב ד"ה 'זקיף בר נש'). והמלאך שמתלבש ב'גוף' נראה גם לזכי הנפש, כמו החסידים ובני הנביאים (רמב"ן בראשית יח, א, רבינו בחיי פרשת וירא ד"ה 'ורבי תאכל בשר') ללא צורך ב'נבואה' (מבוא שיערי' להארי"י ז"ל שער ו' חלק ב' פרק ח' ד"ה 'חזרו לענין המלאכים'). ואותם מלאכים נקראים אז בשם 'אנשים' (הרמב"ן בראשית יח, א, רבינו בחיי פרשת וירא ד"ה 'ורבי תאכל בשר') ולא בשם 'מלאכים' (עפ"י ספר 'עיוני' פרשת וירא ד"ה 'וארא אל אברהם') משום שהם מלובשים באותו הזמן ב'גוף'.

כך היה עם אברהם אבינו שנאמר "וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה" (בראשית יח, ט) אברהם אבינו לא ראה מלאכים במראה הרוחני שלהם אלא ראה אותם כאשר הם היו מלובשים בגוף בצורת בני אדם (וזהר פרשת וירא דף קא ע"א ד"ה 'תא חזי בתר'). ולכן הוא גם לא עשה איסור של עבודת 'אלוהים אחרים' כאשר השתחוה למלאכים, כי כאשר המלאכים מלובשים בגוף אין איסור השתחויה להם, כמו שאין איסור להשתחוות בפני שאר בני האדם (ירקנאטי' על התורה פרשת וירא ד"ה 'ויקח חמאה'). כך גם התגלו המלאכים ללוט שנאמר "ויאמר והאנשים אל לוט עד מי לך פה חתן ובניך ובנותיך וכל אשר לך בעיר הוצא מן המקום" (בראשית יט, יב), והמלאכים הרוחניים שנשלחו אליו כוננו בשם "אנשים" לפי שהיו מלובשים בלבוש של גוף (הרמב"ן בראשית יח, א). וכך הוא פנינו גם כן בכל פרשת הפיכת סדום ועמורה למעט בעת הגעתם לסדום שאז נקראו "מלאכים" (בראשית יט, א).

וכן היה אצל יעקב אבינו כאשר הוא נאבק עם שרו של עשו שנאמר "וינתר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר" (בראשית לב, כח) (הרמב"ן בראשית יח, א). וזה הטעם שיעקב אבינו היה יכול 'להחזיק' את המלאך ולמנוע אותו מללכת, אף על פי שהמלאכים הם "רוחות" שנאמר "עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט" (תהלים קד, ז), כי המלאך שירד למטה התלבש בגוף כדוגמת בני האדם, ואז היה יכול יעקב אבינו להיאבק עמו כל הלילה (וזהר פרשת תולדות דף קמד ע"א ד"ה 'והא אתמר'). וכן היה עם יוסף כאשר הוא חיפס את אחיו שרעו בצאן ופגש אותו גבריאל המלאך (עפ"י 'פרקי דרבי אליעזר' פרק ח, רש"י בראשית לו, טו) שנאמר "וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש: ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים" (בראשית לו, טו - טז), וגבריאל המלאך התלבש אז ב'לבוש' אדם והתגלה לפני יוסף (עפ"י הרמב"ן בראשית יח, א).

וכן היה גם אצל יהושע כשהתגלה אליו ירקנאטי' על התורה פרשת וירא סוף ד"ה 'ויקח חמאה וחלב) גבריאל המלאך (ארבע חרשים) פרק ו' קנאת אפרים דף יז ע"א ד"ה 'ובא"א י"ל דאיתא במגיד אפרים, ויוסף אברהם' לר' אברהם פלאגי אות ג, כב ד"ה 'גבריאל מהילקוט ראובני בשם רבינו בחיי' וכן בשם אביו ר' חיים פלאגי בספרו 'עניני כל חי') שנאמר "ויקהי בקהלות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עמד לנגדו וחרבו שלופה בידו ונלף יהושע אליו ויאמר לו הלאנו אתה אם לצרינו" (יהושע ה, ג). יהושע השתחוה לו למרות שהבין שזה מלאך שנאמר "ויאמר לא פי אני שר צבא ה' עתה באתי ויפול יהושע אל פניו ארצה וישתחו ויאמר לו מה אדני מדבר אל עבדך" (יהושע ה, ז). והיה מותר ליהושע להשתחוות לפניו מהטעם שהיה מותר לאברהם אבינו להשתחוות – לפי שהמלאך היה מלובש אז בגוף אדם (ירקנאטי' על התורה פרשת וירא סוף ד"ה 'ויקח חמאה וחלב'). אמנם כשהמלאכים עולים חזרה הם מתפשטים מלבוש שלהם ושיבים למקומם (וזהר מדרש רות דף צט ע"א ד"ה 'שאר מלאכין, ירקנאטי' פרשת וירא ד"ה 'וישא עיניו') כפי שהיו קודם שירדו לעולם הזה (עפ"י 'וימהר אברהם' לר' אברהם פלאגי מערכת המים אות תקיד).

הלבוש של המלאכים יורד מעליהם ללא צער, כי אין קורבה בין המלאך ללבוש ההוא לכן הלבוש לא דבק בו, רק הוא עליו כמו חלוק שאדם לובש ואף פחות מזה. לכן לא נאמר על מלאך שהוא 'מת' כאשר הוא חוזר למעלה לעולמו, בשונה מבני האדם אשר הם מתפשטים מגופם (יחסד לאברהם' לוקנו של החי"א מעין ראשון נהר כח). אחר כך על המלאכים לטבול לטהרתם ב'נהר דינור' (ילקוטי תנאים' להארי"י ז"ל תהלים פד ד"ה 'גם ברכות יעשה', שער מאמרי רז"ל' להארי"י ז"ל פרקי אבות פרק שישי ד"ה 'דע שבכל עולם ועולם') שהוא נהר של אש גיהנום עליו (מעבר יבוקי' מאמר שפתי רגנות פרק מב ד"ה 'אחר כך נהר'). וצריכים לטבול שם שלוש מאות ששים וחמש טבילות, ועוד שבע טבילות ביאש לבנה; על מנת שיוכלו לשזור לפני ה' יתברך, וכל זה לפי שהיו בשכונתן של בני האדם (יקב הישר' פרק יא ד"ה 'והנה אחרי אשר'). לכן גם מלאכים חשובים כמו אותם מלאכים שירדו בימי אברהם ויעקב לא יכלו לעלות עד שטבולו בנהר דינור, כי כל דבר היורד מן השמים נטמא באוויר הארץ (יספר הילקוטי' לר' יחיאל היילפרין מחבר 'יסדר הדורות' ערך שמים אות טו ד"ה 'טעם דמיהב').

יש בני אדם שה' מגלה את עיניהם לראות מלאכים רוחניים ממש

חלק מהמלאכים לא מתראים בגוף אלא רק ב'רוחניות' ומושגים לבני האדם רק לפי השגת שקלם, ועליהם נאמר "וְאֵת כָּל עוֹף כָּל פֶּה לְמִינֵהוּ" (בראשית א, כא), "לְמִינֵהוּ" – מלשון מין אחד, לפי שהמלאכים הללו אינם משתנים לצורות שונות אלא נשארים במינם בלבד (וזהר פרשת בראשית דף לז ע"א – ע"ב ד"ה 'ועוף ועוף'). וכאשר המלאכים מתגלים ללא 'המלבוש' של הגוף, אז על מנת לראות אותם צריך שה' יגלה את עיניהם של בני האדם ויוכלו לראות את המראה הרוחני הזה. ובכל אופן, לא צריך להיות נביא בשביל לראות מלאכים כאלו (הרמב"ן בראשית יח, א). ובכל אותם

המקומות שהיה בתנ"ך גילוי מסוג זה, הוזכר המלאך בשם "מלאך ה'". (ספר 'ציוני' פרשת וזאת ד"ה וזאת אל אברהם) ולא בתיאור של 'איש' או 'אנשים'. כמו שהיה כאשר ראה משה רבינו את "הסֶּקֶה בַּעֲר" שנאמר "וַיַּרְא מִלְאָךְ ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּקֶה וַיַּרְא וְהִנֵּה הַסֶּקֶה בַּעֲר בְּאֵשׁ וְהַסֶּקֶה אֵינָנּוּ אֶפְלִ" (שמות ג, ט). (ראה רמב"ן שמות ג, ט).

כך היה עם הגר המצרית שבזמן היותה במדבר היא ראתה ארבעה מלאכים – מיכאל, גבריאל, רפאל ונוריאל (והאלו הקדושי' פרשת לך לך טז, ח ד"ה והנה על זכות) **על ידי שה' האיר את עיניה לראותם** (עפ"י ספר 'ציוני' פרשת וזאת ד"ה וזאת אל אברהם, עפ"י 'אבן יקרה' ביאור של בעל הלבוש על ירקנאטי' תחילת פרשת וזאת ד"ה כמו ויגל ה). ואלו הם היו ארבעת המלאכים ששוחחו עם הגר, כאשר כל פעם שוחח עמה מלאך אחד מבין הארבעה שנאמר "וַיִּמְצְאָה מִלְאָךְ ה' על עין המים בַּמִּדְבָּר על העין בַּדֶּרֶךְ שׁוֹר: וַיֹּאמֶר הָגֵר שִׁפְחוֹת שְׂרֵי אֵי מֵזָה בָּאת וְאָנָּה תֵּלְכִי וְתֹאמְרִי מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבְרָתִי אֲנֹכִי בְּרַחֲת: וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְאָךְ ה' שׁוּבִי אֶל גְּבְרָתֶךָ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יְדֶיךָ: וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְאָךְ ה' הֲרַבָּה אֲרַבָּה אֶת זְרַעֲךָ וְלֹא יִסְפֵּר מֵרֵב: וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְאָךְ ה' הֲנָדָה הָרָה וְיִלְדֶּיךָ בֶן וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמְעָאֵל כִּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנִיֶּךָ" (בראשית טז, ז – יא) (בראשית רבה' פרשה מה, ז).

כך היה גם עם בלעם הרשע כאשר הוא הלך לקלל את ישראל ומלאך הפריע לו בדרכו. **בלעם לא ראה שיש מלאך בדרך עד אשר ה' גילה את עיניו** שנאמר "וַיִּגַּל ה' אֶת עֵינָיו בְּלַעַם וַיַּרְא אֶת מִלְאָךְ ה' נֹצֵב בַּדֶּרֶךְ וְחָרְבוּ שְׁלֶפָה בְּיָדוֹ וַיִּקַּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאֲפָיו" (במדבר כב, לא) (עפ"י הרמב"ן בראשית יח, א), **כאשר קודם לכן ה' גילה את עיניה של האתון והיא ראתה את מלאך ה'.** ולא הוזכר 'גילוי' עיניה של האתון בפסוקים כמו שהוזכר אצל בלעם, לפי שכל מציאות האתון היה נס אחד גדול וכמו 'בריאה חדשה' (ירקנאטי' פרשת בלק ד"ה ותרא האתון). ויש אומרים שלא ראתה האתון ממש את המלאך רק הרגישה שמלאך עומד כנגדה, ולא ידעה בוודאות אם זה מלאך או דבר אחר. ומטעם זה כשפתחה את פיה לא אמרה לבלעם שראתה מלאך (מאירת עיניים' תחילת פרשת בלק ד"ה או למדרגה שתחיתח).

וכדבר הזה היה גם אצל מנוח ואשתו, שה' הראה להם מראה של מלאך כאשר בא לפנייהם מלאך ה' לבשר להם על הולדתו של שמשון שנאמר "וַיַּרְא מִלְאָךְ ה' אֶל הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה נָא אֶת עַקְרָה וְלֹא יִלְדָתָ וְהָרִית וְיִלְדָתָ בֵּן" (שופטים יג, ט). וכן היה כאשר מדין הציקו לעם ישראל שנאמר "וַיִּתְּנֶם ה' בְּיַד מִדְיָן שִׁבְעַת שָׁנִים" (שופטים ו, א) וישראל זעקו אל ה' שיושיעם כפי שנאמר "וַיִּדַּל יִשְׂרָאֵל מֵאֵד מִפְּנֵי מִדְיָן וַיִּזְעַקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'" (שופטים ו, ח), אז ה' שלח מלאך משמים אל גדעון כדי שיבוא להושיע את ישראל מיד מדין, **וגדעון זכה לראות בעיניו את המראה של מלאך ה' כפי שנאמר "וַיִּבֵּא מִלְאָךְ ה' וַיִּשָּׁב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר בְּעַפְרָה אֲשֶׁר לְיוֹאָשׁ אֲבִי הָעֲזָרִי וַיִּגְדַּעוּ בְּנֵו חֲבֵט חֲטִים בַּגָּת לְהִנָּס מִפְּנֵי מִדְיָן: וַיַּרְא אֵלָיו מִלְאָךְ ה' וַיֹּאמֶר אֵלָיו ה' עֲמֹד גְּבוּר הַחֵלִי" (שופטים ו, יא – יב)** (ספר 'ציוני' פרשת וזאת ד"ה וזאת אל אברהם).

איסור השבעת מלאכים כדי שיעשו שליחויות לבני האדם

נשמת האדם 'שלוחה' לעולם הזה הגשמי, והתלבשה בגוף במטרה לעסוק בתורה ומעשים טובים עד שתזכה לשוב למקור ממנו נחצבו נפשו רוחו ונשמתו של האדם. **על כן עבודתה נקראת 'שליחות' ויש בכוחה גם לשלוט על המלאכים שהם ה'שלוחים' בעולם הזה** (ליקוטי הלכות' בחלק חושן משפט א' הלכות שלוחין ד אות ה). וכאשר מינה ה' את המלאכים להיות שליחו, הוא ציווה אותם שבשעה שיזכירו בני האדם את שמו וישביעו אותם, אז מיד הם יבואו ויעשו כפי שהשביעום (ישעיה המצוות' להארי"י ז"ל פרשת שמות ד"ה גם הנה), אפילו אם חלילה השביעום לדבר עבירה. **וכוננת המלאכים המגיעים בעת השבעתם היא לשמוע אל מה שציווה אותם ה' (הרמ"ד וואלי פרשת נח ד"ה יורה ה').** **לכן יש כוח לאדם להשביע מלאכים, כגון להשביע מלאך הנקרא בשם גזרא"ל שיביטל גזירה שנגזרה (ורויאל המלאך' דף לו ע"ב ד"ה חקב טנט), ולהשביע את אשמדאי מלך השדים וכל הכת שלו ואת אגרת בת מחלת וכל הכת שלה – שלא יזיקו ולא יפחידו איש פלוני אלא יעזרוהו ויסמכוהו מכל צרה וצוקה ומכל פגע רע וחולי (ורויאל המלאך' דף לך ע"ב ד"ה ברשות השם).**

בכוח 'השבעת המלאכים' נעזר יעקב אבינו עליו השלום. שכאשר נאבק עמו המלאך של עשו, הוא השביע אותו בסתם ללא הזכרת שמו שלא יזוז ממנו. **ולא היה יכול אז המלאך לזוז בלי רשותו של יעקב אבינו, כי אפילו שדים ורוחות אם משביעים אותם לא יכולים לזוז בלי רשות המשביע.** ויעקב אבינו היה דוחק את המלאך להגיד את שמו על מנת להשביע אותו בשמו, והשיבו המלאך שאין צורך כי גם בלי הזכרת שמו מועילה השבעתו (ספר 'ציוני' פרשת וישלח ד"ה ויאמר שלחני' בשם הרוקח). **אמנם בזמן הגלות לאחר שכבר נחרב בית המקדש, נאסר להשתמש בשמות הקודש ובשמות המלאכים על מנת להשביעם, והמשתמש בהם נחשב לעובד עבודה זרה בטהרה.** ורק הצדיקים שידעו להפריד בין הטוב הרוחני לרע הרוחני, היו מותרים בשימוש בשמות הקודש ובמלאכים הקדושים (יתקוני זוהר' יתקון סו דף צו סוף ע"ב ד"ה אמר ליה ד"ה אמר רבי אלעזר ד"ה אבל).

מי שמשתמש כיום בקבלה מעשית ומשביע מלאכים, הרי אותם מלאכים שהשביעם בעל כרחם מתגרים בו ומביאים אותו לידי ברכות לבטלה כי עבירה גוררת עבירה (ישעיה המצוות' להארי"י ז"ל תחילת שמות ד"ה 'איסור להגות') **והם באים ומחטיאים אותו על מנת לאבדו מן העולם** (ישעיה רוח הקודש' להארי"י ז"ל יתקון ג', ח ד"ה 'נחזור לענייננו'). ומה שבדורות הראשונים היו משתמשים בשמות הקודש ומשביעים מלאכים, היה זה לאחר שנטהרו באפר פרה אדומה שהיה בידיהם גם אחרי חורבן בית המקדש, אבל עתה כולם טמאים ב'טומאת מתים' ואין רשות להשתמש בהם. וכן מה שהתירו אז להשתמש בשמות הקדושים, זה היה דווקא למי שאין בו שום חטא שיכול לקטרג עליו מלמעלה, עד שאפילו 'המקטרגים' היו אוהבים אותו. אך אם יש בידי האדם חלילה חטא, הרי ודאי יענישוהו על השימוש בשמות הקדושים (ישעיה המצוות' תחילת פרשת שמות ד"ה איסור להגות השם). **ומסורת בידינו כי כל מי שמשתמש בקבלה מעשית זו, יהיה עני או יחלה בחוליים וישתמד הוא או בניו, או ימות הוא ובניו** (מדרב קדמות' להחידאי' אות ת, יז ד"ה 'החכמה היידי' ב"ש ר' חיים ויטאל זצ"ל).

ולא עוד אלא **אפילו להזכיר את שמות המלאכים בזמן הלימוד וכל שכן שלא בזמן הלימוד אסור,** רק אומרים את קיצור שמם. כגון על מלאך מטטרו"ן – אומר מ"ים טי"ת, על מלאך סמא"ל – אומר סמ"ך מ"ים, על מלאך סנדלפון"ן – אומר 'סנדל' וכן הלאה. **והסיבה היא לפי שכאשר שומע מלאך כי מזכירים את שמו בעולם הזה אפילו רק בדרך לימוד, מיד הוא נבהל ונרתע לאחוריו לשמוע אם משביעים אותו כדי לבוא להשלים את הדבר שהשביעוהו עליו.** וכשרואה המלאך שלא באמת משביעים אותו אלא סתם הזכירו את שמו, אזי הוא מתקנא במי שהזכירו וגרם לו להירתע ולהיבהל, ומתגרה בו ומקטרג עליו. אמנם שמות מלאכים המצויים בין בני האדם, כמו רפאל, מיכאל, גבריאל, אוריאל וכדומה מותר להזכירם ואין בהם חשש לאיסור (ישעיה המצוות' להארי"י ז"ל פרשת שמות ד"ה גם היה מור"י) כלל ועיקר, "כְּרִדָה ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן" (תהלים פט, ג).

<p>העלון עם תפילין:</p> <p>להחליף:</p> <p>יהודית בת ורדה רוזיטה</p> <p>וכל משפחתה</p>	<p>העלון עם ליטמות:</p> <p>השליטה של</p> <p>אברהם יוסף בן</p> <p>פרייזא חוזה</p>	<p>העלון עם תפילין:</p> <p>העלון עם ליטמות:</p> <p>אליהו בן ג'נט</p> <p>ויל</p> <p>ת.נ.צ.ב.ח.</p>	<p>העלון עם תפילין:</p> <p>העלון עם ליטמות:</p> <p>רחל בת גרשון</p> <p>הנולדת משרה</p> <p>אשת דוד</p> <p>ת.נ.צ.ב.ח.</p>	<p>העלון עם תפילין:</p> <p>העלון עם ליטמות:</p> <p>יוסף מנחם בן אהרן</p> <p>מננה מדלן בת מנטה</p> <p>לביט משפחת סיסון</p> <p>רפאה שלמה</p> <p>ת.נ.צ.ב.ח.</p>	<p>העלון עם תפילין:</p> <p>העלון עם ליטמות:</p> <p>אהרן בן עזיזה</p> <p>ארלט עליה בת</p> <p>פורטון מסעודה</p> <p>ויל</p> <p>ת.נ.צ.ב.ח.</p>	<p>העלון עם ליטמות:</p> <p>העלון עם תפילין:</p> <p>ציונה שושנה בת</p> <p>חנה במן</p> <p>אליהו בן נובקר</p> <p>שה ברוחמי שילח לים</p> <p>רפאה שלמה</p> <p>ת.נ.צ.ב.ח.</p>	<p>העלון עם תפילין:</p> <p>העלון עם ליטמות:</p> <p>מאיר בן משה ז"ל יונה</p> <p>בן שמואל ז"ל ברטה</p> <p>בתה בת מאיר ז"ל</p> <p>חיים בן לייב ז"ל מרים</p> <p>בת שמואל ז"ל</p> <p>ת.נ.צ.ב.ח.</p>	<p>העלון עם תפילין:</p> <p>העלון עם ליטמות:</p> <p>העלון עם תפילין:</p> <p>העלון עם ליטמות:</p>
---	--	---	---	--	--	---	--	---